

Мде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Курьк гыч – ойыртемалтше издер дене

Авторын да М.СКОБЕЦЕВЫН фотош.

Эртыше каныш кечыште Медведево район Кугу Шап ялыште «Невозможное возможно» ойыртемалтше издер-влакын республикысе конкурсышт кокымшо гана эрталтын. Тагасымашке Марий кундемна деч посна Виче кундем да Ульяновск ола гыч кумылан-влак ушненыт.

15 командылан мастарлыкым ончыкташ, кугу курьк гыч мунчалтен волаш кўлын. Кажныже, түрлө материалым кучылтын, издерым сорастарен, сылнылыкым пурташ тыршен. «Эн ойыртемалтше издер» тагасыште Йошкар-Оласе 23-шо номеран школышто тунемше-влакын «Бешеные кокосы» командышт (снимкыште) түн призым сеген налын. Нуно шокшо кундемым ушештарыше издерым ыштеныт да «ВАЗ-папуас» лүмым пуэныт. Йошкар-Ола гыч Коренковмыт еш (снимкыште) мунчалташлан икшывыштын кроватгыштым кельштарен. Нуным «Калыкын симпатийже» тагасыште палемденыт.

В.МАМАЕВА.

Акций

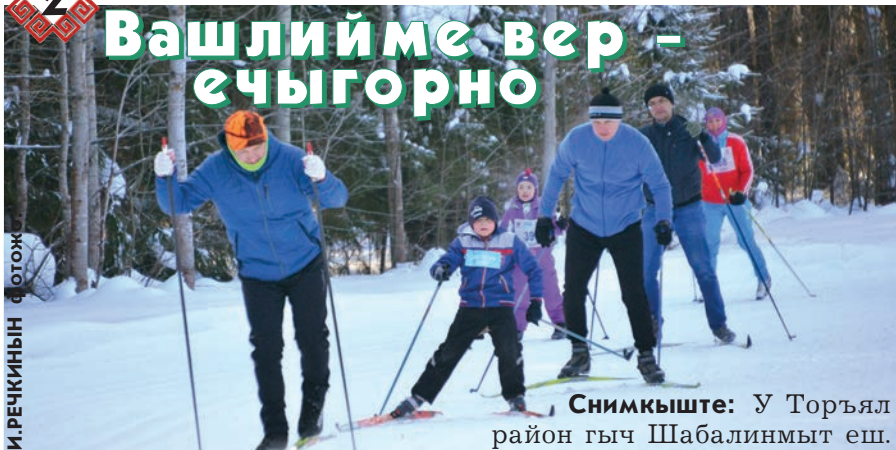
Ўдыр-рвезе-влак, шошо лишемеш. Шулдыран йолташна-шамычым вашлияш ямдылалтман. Кузе? Шырчыклан омартам ышташ лишеш. Пашада дене «Марий паркыште – тыйын лүмет!» поро кумылым ончыктымо акцийышке ушнен кертыда. Тидын нерген 4-ше лаштыкыште лудаш темлена.

Вашлийме вер – ечыгорно

И.РЕЧКИНЫН ФОТОЖ

Снимкыште: У Торъял район гыч Шабалинмыт еш.

«Российын ечыгорныжо – 2024» всероссийский тўшка таңасымаш ече спортым пагалыше тўжем дене еным Йошкар-Ола воктенyse «Корта» тунемме да тренировкым эртарыме базышке иквереш поген. Тений тудо Ленинградым фашист блокаде деч утарымылан 80 ий теммылан пөлеклалтын. Спорт таңасымаш Марий Эл Республикым Вуйлатыше Ю.В.Зайцевын темлымыж почеш эртарыме «Марий теле»

проект радамыште лийын.

Эн изи участниклан кум ияш Степан Зотов шотлалтын, а опытан спортсменлан – 86 ияш Э.Л.Шулупов. «Всей семьей» всероссийский акция дене келшышын эртаралтше еш дене таңасымашке 45 еш ушнен. Тўрлө ийготан йоча-влак ача-авашт дене пырля ик километрыш куржыныт. Сенышыш Морко район Арын гыч Нина Яковлева ден аваже лектыныт.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

Историйм шергальна

15 февраль – Шочмо эл деч өрдыжтө служебный порысым шуктышо-влакым шарныме кече. 1989 ийыште ты кечын Афганистан гыч совет войскам лукмо.

1916 ий 16 февральыште Н.Н.Юденичын вуйлатыме руш войска Эрзерум турко орым сетен налын.

Яндар южышто

Тений теле мемнан вий-куатнам тергаш шонен, очыни. Икмынъяр кече чарныде лум луммым кужу жап шарнаш тўналына. Тунам изижат-кугужат пашашке ушненна. Ме кудывечым ешге эрыктенна. Тўшка вий дене пашам писын вораңдараш лиеш. Яндар южышто сомылым шуктен, таза-лыккат пентыдемеш.

Алина СУБОТИНА.

2-шо номеран Морко школ.

Икымше ошкыл

ФОТОМ ШКОЛ АРХИВ ГЫЧ НАЛМЕ.

Снимкыште: С.Сергеева – тунемшыже-влак дене пырля.

Медведево район Руэм школышто Шанче да технологий фестиваль эртаралтын. Нылымше «Г» классыште тунемше-влак тушко рўж ушненыт. Александр Рокин «Кумыж гыч арвер» шымлыме проектшым арален, а Матвей Смаилов «Иван-чай – юзо кушкыл» пашаж дене палдарен. Рвезе-влакым шымлыме пашалан мый, класс вуйлатышышт Светлана Вячеславовна, кумыланденам. Тўналме пашашт ончыкыжымат куаным кондыжо да лектышан лийже.

С.СЕРГЕЕВА.

Российысе увер

«Герои Великой Победы – 2024» российскийысе конкурс тений луйымшо гана эртаралтеш. Сенымаш кечылан пөлеклалтше паша дене кумылан кажне ег ушнен кертеш. Йодмашым **1 май марте gvp2017@mail.ru** адрес дене электрон почтыш колтыман.

«НТВ» телеканал ача-ава деч посна кушшо **7-18 ияш** йоча-влаклан **«Ты супер!»** тўнямбал муру конкурсым увертарен. Участник-шамычым онлайн аклат. Йодмашым **15 апрель марте** колтыман.

Тўрыс увер – **ntv.ru** сайтыште.
8-11-ше класслаште тунемше-влак **«Сердце дома»** школысо журналист паша всероссийский конкурсыш ушнен кертыт. Тудо **20 февраль марте** шуйна. Тўрыс увер – **vsekonkursy.ru** сайтыште.

Марий Элысе увер

6-18 ияш ўдыр-рвезе-влак, **Шочмо элым аралышын кечыже** вашеш эртаралтше **автомотор** дене республикысе таңасымашке ушныза. Лекше йодышым **cttuclub@mail.ru** адрес дене электрон почтышто рашемдыза.

Тений школым тунем пытарыше-влаклан **Марий Элысе тунемме тўнежлаште экскурсийым** эртарат. Тидын нерген уверым **Марий Эл Республикысе Образований да науко министерствыште** пален налаш лиеш.

21 февральыште **МарГУ-што «LINGVA-Территория»** фестиваль эртаралтеш. Тудо **Шочмо йылмын тўнямбал кечыжлан** да **тўнямбалсе тўп калык-влакын лу ияш лўмгечыштан** пөлеклалтеш.

Шүмбел шочмо йылме

Марий йылме да литератур дене регион-влак кокласе олимпиадыште Марий Эл, Башкортостан, Татарстан республикла да Свердловск кундем гыч 34 ўдыр-рвезе уш-акылжым терген.

Марий Эл Республикысе туныктыш да шанче министрын алмаштышыже В.Г.Гаврилова туныктышо да тунемше-влаклан таумутым ойлен.

Олимпиадыш толшо кажне унан чоныштыжо куан кумыл шижалтын.

– Марий йылмым шочмо йылме семын 14 районьшто туныктена. Тидлан кугу тўткыш ойыралтеш. Олимпиадыш Балтач, Мишкан, Пўрө районла гыч куд тунемшым конденна. Икшыве-шамыч Йошкар-Олаш икымше гана толынты. Нунылан таңасаш да уна лияш – кугу пиал, – ойла Пошкырт кундем Мишкан район Яныш Ялкайн лўмеш Чорай гимназийыште марий йылмым да литературым туныктышо Анжелика Леонидовна Юзукбаева.

Кўлынак тыршенит

Олимпиадыште марий йылме дене 1-ше верым Валерия Кузьмина (Курыкмарий,

Пистерлā, 9-ше класс), Дарья Загайнова (Советский, Кельмаксола, 10-шо класс), Ольга Степанова (Морко, Унчо, 11-ше класс) (кўшыл снимкыште) сөнен налыныт.

– Марий йылме дене районьшто эрта-ралтше олимпиадыш 4-ше классыште тунеммем годым икымше гана ушненам. Тунам мыйым туныктышем Людмила Александровна Александрова ямдылен. Ондак сөңышыш лектын омыл гынат, тиде татым эре вученам да йылме дене правил-шамычым тыршен тунемынам. Тыге регион-влак кокласе йыжыкыште ынде кокымшо гана вием тергенам. Сөңымашыш шумаште марий йылмым да литературым туныктышо Римма Николаевна Петровалан кугу таум каласем, – ойла Ольга Степанова.

Марий литератур дене 1-ше верыш Юлия Канашина (Параньга, Кугу Пумарий, 9-ше класс), Злата Михайлова (Татарстан, Агрыз, Буймо, 10-шо класс), Людмила Калинина (Параньга, Матародо, 11-ше класс) (снимкыште) лектыныт.

Шочмо йылме мыланна эн шерге. Тудо калыкын эн кугу поянлыкше. Самырык тукым йылмым палышаш да волгыдо ончыкылыкшо верч тыршышаш.

З.ТИМОФЕЕВА.

Фото-влакым МарГУ-н «Вконтакте» соцкылысе тўшкаж гыч налме.

Кө лияш?

Тиде йодыш мемнам нимынар ок тургыжландаре. Ме, Провой кундем Чакмарий школышто коррекционный классыште тунемше-влак, чонлан келшыше пашам муынна. Школ пелен Транспорт да энергетике техникум уло. Тушто «Самырык каменщик» кружок пашам ышта. Тудым Г.Е.Николаева вўда. Галина Евгеньевна мастарын туныктымыжлан кўра шуко сомыллан тунемын улына. Кермыч дене пырдыжым, конгам да молымат оптен моштена. Школым тунем пытарымеке, ончыкылык илышнам ты профессий дене кылдаш шонена. Тиде паша кызыт эн кўлешан да парышан.

Тунемше-влак.

Снимкыште: Ксения Арзикеева.

Фотом школ архив гыч налме.

Пашаште почылтеш куат, товат.
А.ИВАНОВА.

Палыдыме тўня

Михайловка ялысе книгагудын пашаенже С.В.Моторова Российысе шанчын кечыжлан пўлеклалтше онгай мероприятийым эртарен. Тушко 6-шо классыште тунемше-влак ушненыт. Йоча-шамыч шанчызе-влакын лўмышт, нунын тўрлў аланыште ыштыме пашашт нерген пален налыныт. Мутлан, телевизорым але радиом кў шонен луктын? Авиацийыште але космонавтыкыште келге кышам кў коден? Нине йодышлан ўдыр-рвезе-влак раш вашмутым пуэн кертыт. Кучен ончыман ончер йоча-шамычлан поснак келшен. Светлана Вячеславовналан кугу таум ойлена.

Э.СТЕПАНОВА.

Советский, Михайловка.

Йоратыме пагыт

Теле – эн йоратыме пагытем. Тыгодым ече, коньки дене мунчалташ лиш. Теле кажне икшывылан куан кумылым пөлекла. Пүртүсшө йомак тўням ушештара. Чыла вере ошо, лумжо йыли-юли йылгыжеш. Пушенте-шамыч пуйто ош ужгам чиен шогалыныт.

Евгений ОЧЕЕВ.

Йошкар-Ола, Калыкле сымыктыш гимназий.

МАРИЙ ПАРКЫШТЕ – АКЦИЙ ТЫЙЫН ЛҮМЕТ!

Йоча-влак, Йошкар-Олаште Марий парк (шындер) чоңалтеш. Тушто Тўн капка, кугу да изи корно-влак, кудо, йоча вер, мурымо-куштымо вер да моло чоңымаш лийыт. Тидыже айдемылан чоңалтеш. А молыштлан иктаж-мом ыштен кертына мо? Кертына, шонена. Теве шырчыкклан омартам ямдылена гын, илаш пурат ыле, мемнам мурышт дене куандарат. Садлан ме, «Шындер шырчык» клубын енышт, поро кумылым ончыктымо акцияым увертарена.

Шырчык омартам шкеак ямдылышаш улыда. Тудо тыгай лийшаш: кўкшыт – 25-30 сантиметр, лопкыт – 20x20 сантиметр. Пурашлан – 3,5-5 сантиметр кугытан йыргешке рож. Омарта «картуз» 5 сантиметрлан

ончыко лекше (йўр деч авырътыш). Юж коштшо манын, ўлнө 6 миллиметран рожым кельштарыза. Оңа кишан лийшаш огыл. Тудым ида чиялте. Омарта көргым ида пужаре. Семейийдам, лўмдам да школдан лўмжым, тыгак «2024» палым омарта сангаш але шолла-пурла могырыш выжигатель дене когартен возыза.

Омартам шке але ача-ават, родет, йолташет полшымо

дене **Йошкар-Олаш 15 март марте кондыман: Гагарин проспект, 8-ше пөрт (Мерполитике рўдер), 310-шо пөлем.**

Эн чаткан, моторын ыштыме омартам ме Марий паркыште верандена.

«Шындер шырчык» клуб.

Шочмо вершөр

Кажне айдемын эн лишыл, йоратыме вершөржө уло. Мыланем Таянсола ялем эн шерге. Ял йыр – пасу. Воктеныже шем чодыра гўжлен шога. Кенежым чодыра тўрыштө снеге шочеш, көргышкыжө пурет – понгымат муат. А тушто могай гына пушенте ок куш! Телым шып нерат, моло пагытыште мотор сывыныштым рўзат. Чодыра тўрлө яныкклан поян. Нуно ялышкат кокклан толын лектыт. Шулдыран йолташ-шамыч сылне мурышт дене куандарат. Ах, ялыште могай сай!

Ксения ЛАСТОЧКИНА.

Медведево район.

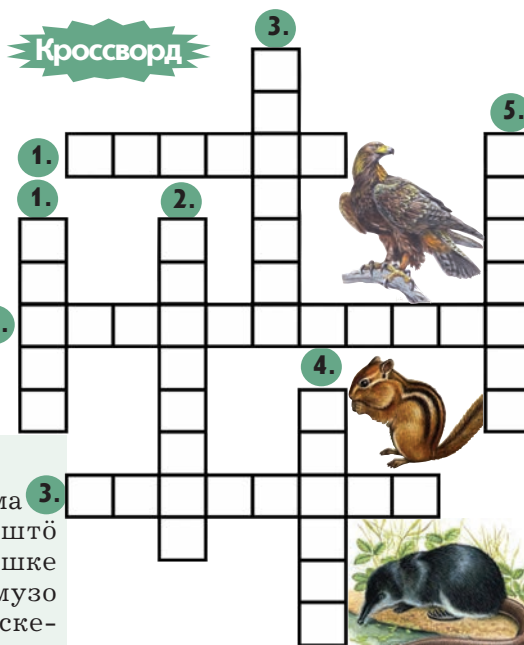
Ялыште – ирмузо

Теле каныш годым игече йўштырак шогыш. Чатлама годым шольым дене коктын яра жапым пөртыштө эртарышна. Икана окна воктене шинчымем годым уремышке ончал колтышым гын, шинчамланат шым ўшане. 15 ирмузо (снимкыште) ял уремыште коштеш! Чыланат окна гыч эскерена. Авам ойла: «Игече йўштө, кочкашышт уке, сандене ялыш толыныт». Костик шольым, ведраш шыданым кошталын, уремыш куржын лекте. Ирмузо-влак шольым деч лўдын чоңештен кайышт. Чаманаш веле кодо, ме нуным пукшен ышна керт.

Вероника МАМАЕВА.

У Торьял, Кузнеч.

Фотом еш архив гыч налме.

Рушла гыч марлашке кусарыза

Шола гыч пурлашке:

1. Бурундук. 2. Ежовик коралловидный. 3. Земляной заяц.

Кўшычын ўлыкө: 1. Европейская норка. 2. Выхухоль. 3. Водяной орех. 4. Беркут. 5. Выдра.

Елена ЧЕНДЕМЕРОВА. Медведево, Руэм.

Кундемын «Шонанпылже»

Виче кундемысе Марий түвыра рүдерым Е.П.Афанасьева 16 ий вуйлата. Пыжаныю район Вүлэнгер ялыште верланыше полатыште кум йоча коллектив уло. Иктыже — «Шонанпыл» куштышо ансамбль (снимкыште). Тудо 2020 ий гыч пашам ышта. Визыт гыч кандаш ияш марте лу икшыве коштеш. Изи артист-шамыч концертлаште вич түрлө куштымаш дене калыкым куандарат.

Фотом ансамблын архивше гыч налме.

— Самырык тукымым шочмо калыкын сылне семжылан, муржлан, куштымашыжлан изинек кумылаңдаш тыршена да тиде пашалан кугу тўткышым ойырена, — ойла коллективын вуйлатышыже Елена Петровна. — «Шонанпыл» ансамблын кажне участникшын усталыкше нерген кугешнен ойлаш лиеш. Кум ий жапыште икмыняр сеңымашке шуынна. Областьысе, регион-влак кокласе да моло мероприятийышкат кумылын ушнена. 2022 ийыште «Дебют» II тўнъямбал тўрлө жанран конкурсышто «Вич пар» куштымаш дене 2-шо степенян лауреат лўмжым сеңен налынна. Кодшо ийын декабрьыште Москошто «Я в искусстве» VIII тўнъямбал сымыктыш конкурсышто 1-ше степенян лауреат лийынна.

«Шонанпыл» ансамбльлан умбакыжат сеңымашым тыланена.
З.ТИМОФЕЕВА.

Точ тўрзатым,
мўндыр тос!

Сылне теле

Сылне теле. Йўштө пеш,
Пўртўсна чылт вашталтеш.
Кидкопашке лайык лумжо
Пўрдын-модын возалеш.

Теле кечым йоратем,
Ече дене мунчалтем.
Йолташ-влак ден юарлен
Модына ме, куанен.

Милена ИШМАНОВА.
Татарстан, Агрыз, Буймо.

Кадрек гыч корно

Мый Кадрек селаште илем. Мыйын шонымаште, тудо эн мотор да лишыл. Молан? Кадрек — мыйын шочмо верем. Лўмжө онайын йонга. Тудо «кадыр» шомак гыч тўналтышым налын. Мемнан илыме вернам воктен улшо ялла дене кадыр корно уша. Тышечынак ялнан лўмжө лектын. Тыге кугыен-влак ойлат.

Аливи́я ИЖБОЛДИНА.
Татарстан, Агрыз район.

Телымсе чодыра

Мый, ечим чиен, чодыра велыш шикшалтым. Уремыште пеш ямлын чучеш: юж яндар, лум йога, игече леве. Теве чодырашке толын шуым. Могай мотор сўрет! Йомакыште улмо гай веле чучеш. Теве изи кож лум йымалан урнен. Укшышто орш пызлыгычкым чўнга. Кож йымалне меран кыша палдырна. Мўндырнө шиштын перкалыме йўкшө шокта. Кечыште лум кандалгын коеш. Тыгай сўралыкым ятыр жап эскерышым. Вара, кож лўсым тодылын, мўнгтө тарванышым.

Аня ВАЛАБУГИНА.
Татарстан, Агрыз, Кадрек.

Сўретлаш кумылан

Дарья Сайранова (снимкыште) Пошкырт кундем Балтач район Токтай ялеш шочын-кушкын. Кызыт Мишкан ялыште ила да Иванай школышто 9-ше классыште тунемеш. Изиж годсек сўретлаш кумылан. Яра жапыште ялысе пўртўсым, лишыл еңже-влакым сўретла, чонышто мо ышталтым лач кагазыш луктын пышта. «Шукыж годым изирак кугытан сўретым ыштем, вет тудо шагалрак жапым да вийым налеш», — ойла Дарья. А эше ўдыр фотосўретым ышташ йората. Ятыр фотожо, жап эртымеке, сўретыш савырна.

Дарья Сайранован сўретше-влак шукыштым орыктарат. Пашаж дене районысо конкурслаште чўчкыдын ончыл верыш лектеш. Пошкырт кундемыште илыше марий ўдыр тыгак мураш-кушташ кумылан. Чолгалыкшым «Ош пеледыш» ансамблыште ончыктен. Ансамблыш коштшо йолташыже-влакым сўрет гоч ончыктымаш чылалан чапле пөлек лийын, шарнымашеш кодын.

В.МАМАЕВА.

Фотом еш архив гыч налме.

Кочажын пашажым шуя

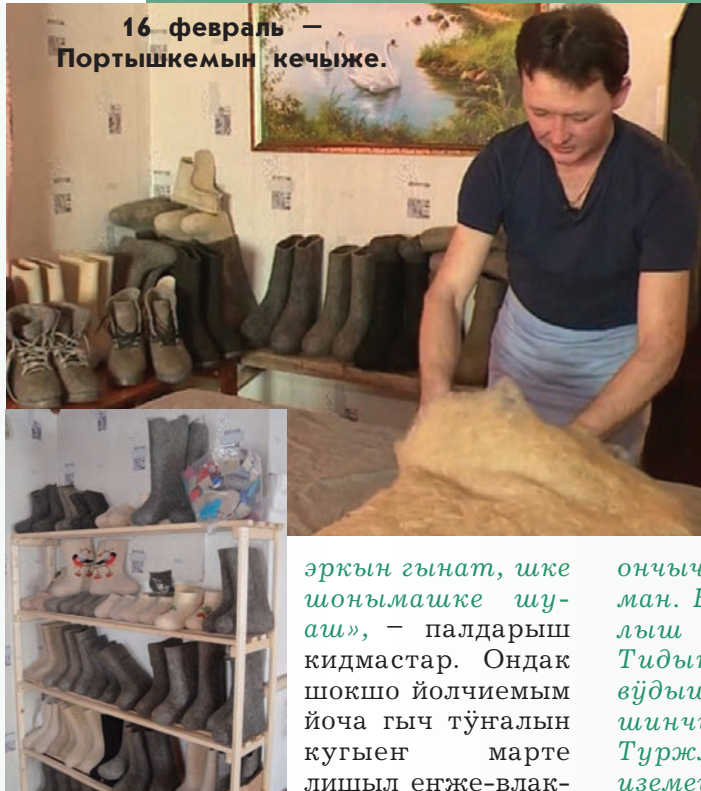
Портышкем — марий калыкын ик эн шокшо йолчиёмже. Кызыт түрлө түсан, мотор сүретан, сылне түран йолчиёмым налаш лиеш. Но портышкемын шокшыжлан нимо огеш шу. Ожно кугезе коча-кована-влакым лач портышкем ырыктен. Яллаште портышкемым ыштен моштышо-влак ятырын лийыныт. Кызыт, чаманен каласыман, тыгай ег-влак шагалын кодыныт. А тебе Кужэгер район Йывансола кундемаште илыше калык шке землякше, портышкем мастер Николай Бирюков дене (снимкыште) кугешна. Палемдыман, Николайын кочаже чаткан да моторын портышкемым йорен. Изи Колюш кочажын шуктымо пашажым эреак эскерен, южгунамже польшкален. Кызыт тудо кочажын тўналме пашажым умбакыже шуя.

Ялысе качымарий, олаш тунемаш кайымекеже, мўнгеш пўртылаш понен огыл. Но чонжо йоратыме Купсолаш-кыжак конден. Рвезын моло деч аламом ойыртегалтшым ыштымыже шуын. Икана пазарыште шкаланже портышкемым кычалын. Чонлан келшышым муде, мўнгыжў пўртылын. Лач тунам «А молан портышкемым мый шке ыштен чиен ом керт? Кочамын йорымыжым шарнем, кўлешан ўзгар-влакат улыт...» шонымаш-влак вуийыштыжо пўрдаш тўналыныт.

Шинча лўдеш - кид ышта

Николай, жапым шуйкалыде, пўрт коклаште кийыше межым поген волтен, кырыктен. Пашалан кыртмен пижын. Кеч тўналтыште икмыняр мужыр портышкем кўлеш семын лектын огыл гынат, кумылжо волен огыл. «Мый кеч-могай пашам мучаш марте шукташ тыршем. Пеле сомьлым кудалтымаш уке. Тўнжў —

16 февраль —
Портышкемын кечыже.

эркын гынат, шке шонымашке шуаш», — палдарыш кидмастар. Ондак шокшо йолчиёмым йоча гыч тўгалын кугыен марте лишыл енге-влак-лан ыштен чиктен. Варажым йолташыже, палымыже-шамыч йодаш тўгалыныт. Кызыт Николай Бирюковын йорымў портышкемжым Россий мучко чият, эсогыл Казахстан гычат йодмаш пурен.

Портышкемын корныжо

Йоллан куштылго портышкемым ыштыме сомьл — кугу паша. Ты шокшо йол-

чиёмым ышташ меж кўлеш. Меж лийже манын, шорыкым ашныман, тўредман. Кидмастарын ойлымыж почеш, портышкемым август мучаште да сентябрь тўналтыште тўредме меж гыч йорыман. Тушто ўй шагалрак, да кече йымалне коштымылан кўра меж вужгарак лиеш. Тыгай меж гыч сай портышкем лектеш.

— Портышкемым йўраш тўналме деч ончыч размерым палемдыман. Варажым межым лекалыш пыштен малтымман. Тидын деч вара шокшо вўдыш чыкен, шым минут шинчыктымеке туржман. Туржмо дене тудо эркын иземеш, туртеш. Кўлешан формыш чыкен коштымман, — оила Николай.

Паша куштылго огыл гынат, кидмастарлан куаным конда. «Калыкын чонгыч лекше «тау» шомакышт шулдыранда, умбакыже ты пашам шуяш вийым ешара. Чийыза портышкемым, йолда ынже кылме», — тылана мастер ег.

В.МАМАЕВА.
Фото-влакым еш архив гыч налме.

Палаш онгай

○ Портышкемын шочмо вержылан Ярославль губернийысе Мышкин ола шотлалтеш.

○ Ондак Российыште портышкемым шола да пурла йоллан келыштареныт гын, кызыт икгайым ыштат. Чиен коштмо дене нуно кўлешан формым налыт.

○ Российысе ятыр олаште портышкем тоштер уло. Москошто 2001 ийыште негыз-

лыме ик тоштерыште гына 300 утла мужыр тўрлў портышкемым ончаш лиеш.

○ Российыште эн кугу портышкемым Санкт-Петербург деч 320 километр тораште верланыше Мандроги ялыште йореныт. Йолчиёмын кўкшытшў — 3,2 метр, кутышыжо — 250 сантиметр, нелытше — 300 килограмм.

○ Российыште эн изи портышкемым Ки-нешма оласе тоштерыште ужаш лиеш. Кутышыжо — 9 миллиметр.

Тест

17 февраль – серызе Г.Алексеевын шочмо кечыже.

1. Г.Алексеевын шочмо ялже.

1. Морко район, Эгерсола.
2. Морко район, Кораксола.
3. Шернур район, Тоски.
4. Морко район, Шенше.

2. «... намысыш ит пурто» ойлымаш лұмыштō могай мут мондалтын?

1. Изатым.
2. Аватым.
3. Ачатым.
4. Акатым.

3. «Шочмо вер – чевер» книга могай ийыште лектын?

1. 2002 ийыште.
2. 2001 ийыште.
3. 1999 ийыште.
4. 2003 ийыште.

Палаш онай

18 февраль – Батарейкын кечыже.

Батарейке составыште түрлō аяран вещества уло: ртуть, никель, кадмий, свинец. Тыгак тудын көргыштыжō литий, марганец, цинк вашлиялтыт.

Батарейкым погыман да перерабатыватлыше заводш колтыман.

2→	1↑	2↗	4→	1↘	1↓	4←	1↙
1↘	3↓	2↖	3↘	1↑	1↗	1→	1↘
1↓	1↖	1←	2↓	10←	1↑	1↗	3↑
1↗	2↖	3↑	1↗	1↑	1↖	3←	1↑
1↗	3→	2↘	2↓				

Стрелке почеш каеда гын, сүрет шочеш.

Фотом еш архив гыч налме.

Кайыкклан полшена

Пүртүсын эн сōрал пагытше – теле. Тиде жапым мый моткоч йōратем. Но тыгодым кайык-влакклан кочкышым муаш нелырак. Сандене окна ончылно улшо кормушкышкем кажне кечын түрлō кочкышым оптем. Йошкар оған өрш, изи киса тушко куанен толыт.

Йолташем-влак дене школ воктенысе садыш кайык үстелым сакаленна (снимкыште). Тек нуно йүштō телым сайын эртарат, а кенжежым саднам аралат.

Матвей ВАСИЛЬЕВ.

Советский, Ушнүр.

Ребус

Фокус

Вүд күза

Күлеш: пластик кленча, йүштō вүдан вазе, чия, шокшо вүд.

Вүдан вазыш чиям ешарыза. Кленчам шокшо вүд дене ырыктыза. Кленча аным чиян вүдышкō чыкыза. Вүд күшкō күзаш тўналеш.

Теле толын, лум пеш шуко, Йолташем лекташ ўжам: – Каена уремыш, тўгō Чапле крепостыым чоґаш.

**София КОРОТКОВА,
Евгения УЗОРОВА.**
Советский, «Шонанпыл» йочасад.

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК:
Марий Эл Республикысе Тўвyra, печать да калык-влакын пашаш шотышто министерстве, Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Газетым Кыл, информационный технологий да массовой коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийшытже регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьшыте пуымо.

0+ Печатьыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00

Авторын да редакцийын шонымышт түрлō лийын кертыт. Серыш-влак мōнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакций да издатель: **Марий Эл Республикысе «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.** Директор – **Е.И.КУЗНЕЦОВ.**
Редакцийын да издательнын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкы урем, 20-шо пōрт.Тел. 8(8362) 45-22-82.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru (документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru (автор-влакклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

Газетым редакцийшыте погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикысе Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем,112.

Василиса ГОЛУБКИНА.
Марий Турек посёлко.

КОНКУРС

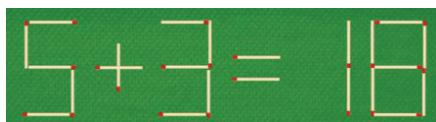
Агния ПЕТУХОВА.
Советский, Шуарсола.

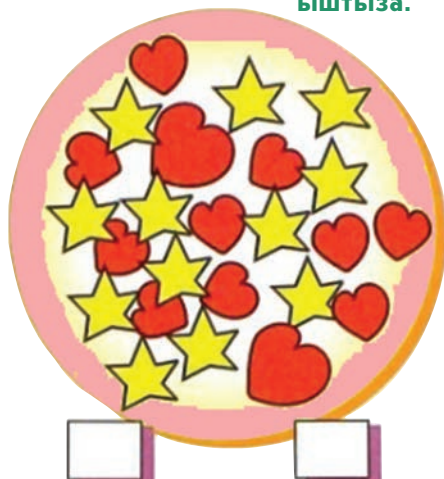
Гавриил АЛЕКСАНДРОВ.
Морко, Арын.

2	5		3		
				1	
	3				6
16	17	15	10	13	13

Яра клеткылашке 1 гыч 6 марте числа-влакым шындылза. Шола гыч пурлашке да кўшычын ўлыкө икгай числа-влак лийшаш огытыл. Кўшычын ўлыкө верандыме числа-шамычым ушымеке, ўлнө ончыктымө суммо лекшаш.

Кок шырпым верже дене вашталтен, чын вашмутым ыштыза.

Шўм ден шўдыр-влакым шотлыза да клеткылашке возыза.

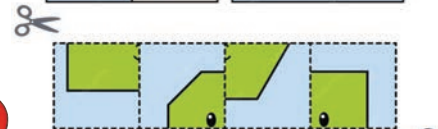
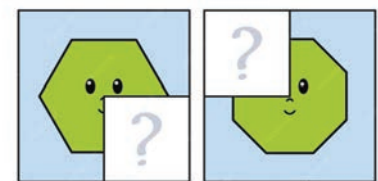
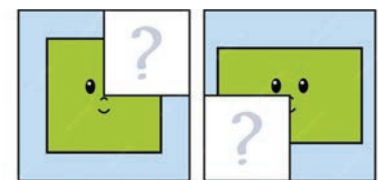
Машинан корныжым ончыктымө семын чиялтыза.

Сўрет могай йомак гыч!
Дарина МАЛЫШЕВАН сўретше.
Йошкар-Ола, Бауман лицей.

Незнайка лу минутышто ик тортым, кандаш минутышто ик банке вареньым да латвич минутышто ик кастрюль кўчымдорыкым кочкын кертеш. А Пончик чыла тидымак вич, ныл да кум минутышто авызла. Нуно пырляште мыняр минутышто чыла кочкын пытарат?

Аваж ден ўдыржө йочасадыш ошкылыт.
– Авай, молан тынар пычкемьш?
– Кече эше лектын огыл.
– Кушеч? Маска семын вынемже гыч? Мален кодын мо?

Пўчкын луктын, келшыше ужашым кычалза.